

Yksi ynnä kaksi

Kun Harri Holkeri valittiin kokoomuksen presidenttiehdokkaaksi, hänen kannatukseensa Gallupissa mitattiin 12 prosenttia. Kaksi viikkoa myöhemmin hänen kannatuksensa on kohonnut jo 14 prosenttiin.

Noista numeroista on maallikonkin helppo laskea, miten presidentinvaaleissa käy. Niihin on aikaa vielä reilu vuosi eli 58 viikkoa. Kun Holkerin kannatus kasvaa prosenttiyksikön viikossa, se kasvaa 58 pykälää 58 kossa, eli hän ehtii vaaleihin mennessä hankkia 72 prosentin kannatuksen.

Tyhmempi voisi luulla, että tuollaisen tuen turvin Holkeri jo voittaisi.

Vielä paremmin kuitenkin pyyhkii presidentti Mauno Koivistolla. Hänen suosionsa on noussut 52 prosentista 57 prosenttiin kahdessa viikossa. Tätä tahtia Koiviston kannatus ylittää 200 prosenttia juuri ennen vaale-

ja. Kolmestasadasta valitsijamiestä hän saa suunnilleen 604.

Kun yksi ehdokas saa kaksisataa prosenttia äänistä ja toinenkin melkein sata, sen täytyy tietysti merkitä sitä, että joku muu saa vähemmän.

Tuo kohtalo lankeaa Paavo Väyryselle, jonka kannatus on gallupien mukaan laskussa. Kahdessa viikossa hupeni saman verran suosiota kuin Holkerille tuli, siis kaksi prosenttiyksikköä 13:sta 11:een. Suunta vie Väyrysten auttamattomasti pakkasen puolelle, tasaisen vauhdin taulukon mukaan -47 prosenttiin.

Vaalimatemaatikoilla on tuskaa laskea, miten nuo kaikki ennustukset voivat toteutua yhtä aikaa, mutta onneksi on keksitty tietokoneet. Kun luvut syötetään niihin, saadaan vastaus tuota pikaa: äänestysprosentiksi täytyy saada vähintään 227, jotta edes kolme kärkiehdokasta saa luvut äänensä.

Jokaisen äänioikeutetun täytyy siis käydä urnilla kaksi tai kolme kertaa. Kun vielä Väyrysten äänimäärä jää miinusmerkkiseksi, se merkitsee sitä, että ensi kerralla Paavo äänestäneet peruuttavat äänensä kahdella seuraavalla kerralla. Mahdollisesti myös joidenkuiden Koiviston ja Holkerin äänestäjien täytyy varmuuden vuoksi ilmoittaa, etteivät he missään nimessä hyväksy Väyrystä.

Menetelmä kuulostaa ehkä mutkikkaalta, mutta pakkohan siihen on mennä, kun kerran gallupit niin käskvät. Sitä paitsi täytyy muistaa, että kolminkertaisessa äänestyksessä astutaan pari askelta entistä lähemmäksi suoraa kansanvaalia. Tähän astihan vain valitsijamiehet ovat saaneet äänestää kahdesti tai kolmesti, nyt sama oikeus ulotetaan koko kansaan.